

SOČA

„Soča“ izhaja vsak petek in velja o pošti prejemana ali v Gorici na dom došljana:

Vae leto . . . . . f. 4.40
Pol leta . . . . . „ 2.20
Četrt leta . . . . . „ 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „lanicah“ se plačuje za navadno trislopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje šrke po prostoru.

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah na Starem trgu in v vsaki ulici in v prodajalnici G. Likarja v Semeniških ulicah h. št. 10.

Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Via Mercato 12, naročnina pa opravištvu „Soče“, Via Seminario št. 10.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovajno frankujejo. — Delalcem in drugim nepramožnim se naročnina znižuje, akose oglase pri opravištvu.

Gorica

je, kakor smo zadnjič omenili, po svoji zgodovini, naravni legi in po svojih dohodkih slovensko mesto. Drugo in tretje molče priznava list, ki služi dandanes kot pristni in zanesljivi poročevalec o narodnih razmerah in težnjah na Goriškem in Primorskem mnogim krogom, ki bi se lahko, kakor zahteva njih dolžnost, drugod poučili o vznemirovanji, ki trpi pod mogočnim pokroviteljstvom vže več let v Gorici. Zato se je zaletel oni list s toliko večje srditostjo, a še večjo nesrečo, na zgodovinski del naše opombe ter dokazuje iz Rutarjeve „Zgodovine Tolminskega“ (str. 1-16; dalje je najbrže ni čital), da Goričani so živi nasledniki onih slavni Rimljanov, ki so si svet podvrgli z mečem in kopjem. Lahko bi vprašali ta list in njegovo stranko, kaj je njim mar za narodnost goriškega mesta? kdo jih je postavil branitelje in zagovornike na njih rečij? Ostanejo naj pri svojem kcpitu, pri špekulaciji, posojilih, podjetjih, kupčiji, boranih kurzijah ter pri italijanskih slavnostih v Rimu in drugod. To je polje, na katerem lahko pokažejo svoje spretnosti; za to so rojeni, za to sposobni po zgodovini in po naravi. Naredna vprašanja naj pustijo drugim rokam, ki jih ne pretvarjajo v denar, prepir, sovraštvo, žuganje, ki ne izzivljajo policije in političnih oblastij proti sosedom, ki v razpoko med raznimi narodi ulivajo olje ljubezni, katero vse ohladi, pomiri in spoji v eno veliko svetovno družino častilcev in molilcev križanega Nazarejca, ki je židom pohujšanje in modrijanom posmeh; vsem vernim pa vir življenja in trden potok boljše bodočnosti. Židi in njih duševni zavezniki niso sposobni za to, da bi narode pomirili s pravično razsodbo. Česar so oni primejo, se umaže in zgubi veljavo, ker tehtajo vse pod steklenim klobukom, pod katerim se vagajo cekini; a duševno blago ne gre na tako vago, kajti je vzvišeno nad srebro in zlato.

Vendar da se ne bo zdelo, da „Corrierovi“ učenosti nimamo kaj odgovoriti, pečati se nam je z zgodovino goriškega mesta ter hočemo na kratkem po svoji moči pokazati, kaj govori, kolikor vemo, naj-novejša zgodovina o narodnosti njegovih najboljših mož, po katerih naj se sodijo drugi. — Prvega moža v mestu imenujejo naši bratje Italijani „il primo cittadino“ (prvi meščan) in ta je župan.

Goriški župani naj nam torej povejo, kako je soditi o postanku, narodnosti in sedanjih narodnih

prepirih v goriškem mestu. Ko je nastopila v Avstrijii doba, da so občine dobile avtonomijo, da so namreč začele same seba vladati in same gospodariti sè svojim premoženjem, izvolili so goriški meščani za svojega prvega župana dr. Karla viteza Doliaca pl. Cipriani-ja, moža poštenjaka od pete do glave in pravicoljuba tudi tedaj, ko resnica oči bode in ko se za pravično besedo žanje rujanje in zasmeh. Ta mož ne taji, ampak javno priznava v svojih spisih, da Gorica je bila s početka pred 1000 leti slovenska vas, da njegovi predniki so iz slovenskega Grgarja, kjer se dandanes ljudje enakega imena pišejo za Doljake. Ali morda dr. Dolina radi tega ni Goričan? ali ni Italijan? Ako bi Gorica imela veliko takih Italijanov in županov, imela bi morda manj „študij“, gotovo pa manj dolgov in nepotrebnih preprirov. Ali to bi ne ugajalo nekim ljudem, ki potrebujejo za svoje namene prav tako Gorico, kakršna je, z vsemi prepiri in hujskanji, da v motni vodi ribe love.

Sedanji župan dr. Maurovich umrje brez telesnih naslednikov in to bo za Gorico velika škoda, ker ti bi lahko pričali, da tudi hrvatska Reka ima v Gorici svoje zastopnike, da tū se meša slovenska in hrvatska krv. Naj kdo samo pogleda sedanjega gospoda župana v obraz, pa naj reče, ali ne sije iz njega slovenski značaj še tudi bi kdo ne poznal imena? Ona prijaznost, dobrohotnost, uljudnost, postrežljivost, izgledna mirnost, ali niso znaki slovenskega značaja in slovenske krvi, ki se ne more skriti, če tudi je g. župan zdaj prav in pristen Italijan, pokrovitelj „Ginnastiche“, mestnih otroških vrtov in drugih italijanskih dobredelnih zavodov? Temu prvemu meščanu so hoteli letos dati naslednika dr. K. Venutija, ki je pa že zgubil vse upanje, da bi v kratkem zasedel županski stol goriški. Odkod ta prevara za mladega doktorja? Najbrže odtod, ker ni mogel dokazati čistega slovenskega pokoljenja, kajti le po materi Kanalski je Slovenec, a ne po očetu Karajelu. — Vse drugače se godi dr. Pajerju, Venutijevemu nasledniku v kandidaturi za županski stol goriški. Ker je zavar, da po svojih prednikih je pristen koroški Slovenec, kar spričuje tudi njegov čisti, jasni in pravilni izrek slovenskih besed, zato je hitro dobil milost v „Corrieru“, „Mattino“, „Independentu“, „Piccolu“, pri „Ginnastichi“, goriških židih, odvetnikih in Italijanih puro sangue (čiste krvi) á la Batič, Strekelj, Klietsch, Seppenhofer, Fitz, Cvetružnik, Furlani in drugih. Tū se vidi, kako zgodovina goriških glav marsikaj pojasni in kako daje

slovenska para Goričanom najbolje Italijane; kajti kdo bo dvomil na sedanjem pristnem italijanstvu dr. Pajerja v mišljenji, dejanji, govoru in pisavi, če tudi so mu peli pri zibel slovenske pesmi? Goriška zgodovina spričuje tedaj na prvih osebah goriških, da sedanji goriški Italijani so zrasli iz slovenskega korena.

Da pa ne poreče kdo, da je to samo slučaj, naj navedemo druga imena, katera so prinčeli italijanski listi kot nazivanja pristnih goriških Italijanov o priliki, ko je bil priredil veliki Italijan dr. Pajer 16. sept. t. l. goriško (reci: italijansko) slavnost v Attemsovi palači. Imena so častitih oseb, katerim ne služijo v sramoto, ampak le v dokaz izvirnosti, namreč: Tomšič (iz Gabrij), Brezavšček (iz Kanala), Kastelec (z Notranjskega), Nanut (iz Št. Andreža), Bizjak (iz okolice). To so imena živih oseb, katere so razglašali o svojem času kot nositelje goriškega italijanstva, česar ne verujemo. Če pa bi tudi bilo res, potrdilo bi se le ono, kar smo že rekli, da po zgodovini je Gorica slovenska. S tem pa ni rešeno, da so vsi današnji Goričani Slovenci, kajti časi se preminjajo in mi v njih. Slovenci so tisti, ki so ostali zvesti jeziku svojih očetov, dedov in pradedov; Italijani pa tisti, ki so premenili jezik; a zibel tekla je v očetih in materah štirim petinam današnjih Goričanov v slovenskih hribih in ravninah; italijanskega pokoljenja je morda deset družin iz časov goriških grofov in beneške ljudovlade ter oni novi lačniki, ki so se po letu 1848 naselili v Gorici, prišedli iz Pordenona, Palmenove, Vidma, Karnije in raznih krajev avstrijske in beneške Furlanije. Italijanke po zgodovini niso niti one gospice, ki so plesale 16. sept. t. l. v Attemsovem vrtu italijansko kolo v čast Gorici „una e tutta“ (eni in celi — italijanski), kakor jo je imenoval slavnostni govornik onega dne, in katere je raznašal tržaški „Mattino“ kot cvet goriškega ženskega italijanstva; kajti Trampuži se krstijo na Krasu, Zajci pa na Kranjskem; a zgodovinsko prebivalstvo na Krasu in na Kranjskem je — slovensko. Toliko o najnovejši zgodovini goriški, kolikor je nam znana.

GORIČANI

so po trditvi „Corrierovi“ pravi in pristni Italijani, katerih koleno sega Bog vé kam nazaj v pretekle čase, morda celo v tisto dobo, ko so Trojanci po zgubljeni vojski pribježali v opetnik italskega čevlja. Z

LISTEK.

S P O M I N.

(M. G.)

Prišel je dan vernih duš. Kako življenje je po grobeh, kako se vse spominja svojih dragih preminulih! Tudi meni vrbuja se sedaj v srci tužen spomin in rad di ozaljšal neki grob z nevenljivimi potočnicami; a ni mi možno do drage gomile, in evetice pomorila je hladna slana, kakor je zamoril čas njega, po katerem žalujem jaz in mnog drug. Tudi tebi, dragi čitatelj, bo milo pri srci, ko prebereš te vrste.

Ranjki, o katerem pišem, je Josip Kobal, bivši sedmošolec goriškega gimnazija, katerega so pokopali dne 25. julija t. l. na Ponikvah pri Tolminu. Čudil se bo morda kdo, da se piše o navadnem srednješolcu; pa prosim potrpljenja, ker ranjki Jožef bil je nenavadno nadarjenosti in je zaslužil sè svojo pridnostjo in se svojim lepim vedenjem, da se mu postavi spominek. Bodi ranjki J. Kobal izgled našim dijakom!

Rodil se je na Ponikvah pod isto streho, kjer je tekla zibel tudi letos umrlemu g. P. Kobalu, dekantu v Št. Petru, strijcu našega Jožka. Zgodaj došel je v Gorico v šolo in je bil večinoma med odličnjaki. Stanoval je nekoliko časa pri g. strijcu v Št. Pe-

tru, zadnja 4 leta pa v malem semenišči, kjer so ga iz srca ljubili predstojniki in njegovi drugi. Veselje do učenja kazal je posebno zadnja leta. Ako se ni učil za šolo, učil se je drugih koristnih predmetov. Tako se je privadil z lastno pridnostjo hrvaščine in češčine, vadil se je zadnji čas tudi v poljskem in ruskem jeziku. Zraven tega spisal je več lepih povestij in pesmic. V zadnjih številkah „Ljudske knjižice“ priobčil je bil povest „V Dragi“ s podpisom „J. Zgodnjak.“ In v lanskem „Slovanu“ oglasil se je bil enkrat z imenom „S. Radavanov“. Več lepega gradiva je še ostalo in nekaj se ga še pričbdi, da čitatelj spozna, kaj bi nam lahko bil, ako bi ga ne bila odnesla bleđa smrt.

Že več let delale so se mu na vratu otekline (škrofale), pa srečno jih je pregnal z zdravniško pomočjo. Ker je bilo pa v telesu še bolne krvi, spravila se mu je letos vsi v desno roko, kar je bilo njegova smrt. Ulegel se je koj po pustu in zdravnik so se kmalu izrazili, da se reši le, ako se mu roka odreže. Dobri stariši, katerim se je ubogi sin smilil, niso dovolili rezanja in v nadi, da ga ozdravi dobri gorski zrak, odpeljali so ga domov, kjer je trpel še 3 mesece. Lotila se ga je bila že v Gorici sušica, ki je kmalu končala šibko telo. In 25. julija, ko so bili učenci ravno dušiti na počitnice, končal je tudi on zemeljsko šolo in šel na večne počitnice. Tliko o njegovem življenji; sedaj pa nekatero njegovih poskušinj.

Sreča v bolesti.

V legák in miren sen zemljó
Mrak s kriti svojimi zavije,
A meni tja na hrib okó
Uhaja do grobov samije.

Bolestne miali v srom mi
Pogled na mrtvih dom obuja,
A dušo sreča mi blaži,
Ko bila ji doslej je tuja.

Sedim samotén, tih in nem,
O blaženosti čudno snivam,
Kaj to potréni, sam ne vem —
Še srcé le v bolesti živim.

Zašlo je solnce tudi meni.

Od kraja solnce se poslavja
In tone za strmé goré,
Na nebu pa v spomin ostavlja
Zlató žaréce se meglé.

Le skriv se solnce, skriv za gore,
Da mir ovije trudni svet,
Snj vemo, da o svitu zore
Zasine tvoja luč nam spet!

Zašlo je solnce tudi meni,
Oj solnce steže in miru!
Zatonilo za hrib zeleni
Brez vsakega mi je slodu.

otroci in z ženskami je pameten razgovor nemogoč; njim je treba pritrčiti, da imajo prav, ako se hoče imeti mir pred njimi. Tako odgovarjamo tudi mi „Corriere“, da je vse prav in resnično, kar je pisal v tem oziru, samo da moramo dostaviti njegovim besedam neko opombo. Prvotni Goričani bili so res pravi Italijani, po Adama, Nou in Jafetu v najbližnjem sorodu z Manzoniem, ki je bil imeniten pripovedovalec italijanski, in z Dantejem, slovačim pesnikom divne komedije. Le to posebnost imeli so prvotni goriški Italijani, da niso govorili čiste toškansčine in florenščine (morda takrat ni bilo še ni Toškane dežele, ni Florence mesta), ampak neko čudno narečje, ki se v posameznih besedah močno loči od jezika v Tomazičevem slovarji (Tomaseo, Vocabolario della lingua italiana). Tako na primer rekli so prvotni goriški prebivalci travniku Travniki, studencu Studencec, potoku Potok, grapi Grapa, gori Gora, gorici Gorica, baronovemu posestvu Baronovše, kraju niže palačo grofa Turna (zdaj vitezja Boekmanna) Podturen, čevljarju Čevljar, mlekarcu Mlekarcu, pesterni Pesterna, podkovi Podkova, rakli Rakla, smetani Smetana, bajti Bajta, božjemu volu Božji vol (biaual), Tinci Tinca, Marički Marička, itd. Z eno besedo prvotni Goričani bili so pravi in pravcati Italijani, samo da govorili so slovenski jezik, kakeršen je zapisan v Janežičevem slovarji in kakeršen govorijo še današnji Goričani. Gledé prvotnih prebivalcev goriških in njih narodnosti smo torej na čistem.

Ali omenjeni „Corriere“, ki ima veliko veljavo v Trstu in kateremu tudi v Gorici ne manjka hvaležnih ljudi, katerim polaga besede na pero, da jim ni treba misliti, kaj bi poročali, potožuje se posebno o tem, da dandanes silijo Slovenci iz hribov v Gorico in žugajo poplaviti italijanski raj ter da tu jemljejo kruh iz ust Italijanom, katerim povračajo dobro s se slabim. Prašali bi najprej glasilo italijanskih omikanec, ali je naseljevanje samo na sebi tak velik greh, da ga je treba zatreti z vsemi svetimi in nesvetimi sredstvi? Če je to, potem naj se obrne italijanski oficijoz najprej na državo, ki v svoji temeljni postavi dovoljuje prosto gibanje vsakemu državljanu, ki se ni pregrešil zoper državni zakon. Potem naj se obrne na agodovino, ki je dovoljevala od prvega početka tu in povsod vsaj pogojno, da so se ljudje naseljevali po svoji volji, da so Slovenci iz okolice nameščevali mestne družine, ki so izmirale, ter da so množili število goriških prebivalcev, vsled česar je bilo mestu mogoče doseči marsikaj, česar bi sicer ne bilo doseglo. Sledajč naj se obrne na svoje brate Italijane ter naj zareči nad njimi, zakaj se v mestu naseljujejo, in če ima srčnosti dovolj, naj popraša celo židovski narod, zakaj se je v Gorici nastanil in še vedno raste po številu in po uplivu. Na te naj se „Corriere“ obrne in nad temi naj ohladi svojo jezo.

Do zdaj smo od „Corr.“ kaj takega zastoj pričakovali. Prišli so v mesto Valussi, Alpi, Faidutti, Cartocci, Gentile, Donati, Tavasani, Zandegiacomo, Stern, Steiner, Skutecki, Michlatzelter, Marani, Lovisoni, Verzegnassi, Perco, Simzig, Canevari, Furlani, Firmiggini in legijon družih, a nikoli nismo slišali in nismo brali, da bi se bil „Corr.“ radi teh potoževal, samo če je bil Slovenec na vrsti, začelo je pravo židovsko blebetanje. Ako ima mogočni list kaj srčnosti, naj se loti teh oseb; zaganjati se v duhovščino, ki se ne more in ne sme braniti, ter v slovenske rojake, ki si ne znajo ali nočejo pomagati, je lahka reč; ali

Ne znani mi ga zarja krasna
In ne blesteče se nebó. —
Kdo ve, če luč njegova jasna
Spet sine v dušo mi temno.

Slovo.

Jasno nebó nad menoj se razpenja,
Solnce prijazno me vabi na pot,
Vendar oko mi rosiť začinja,
Ko se na tuje odpravljam od tod.

Snežne gore vi in bele doline,
S kako radostjo polnite srcé,
Kadar jutranje vas solnce obsine
Ter se vrhovi vam v zlatu blesté!

Ravno sedaj se najlepše žarite,
Kot bi postavljale vi se z menó. —
Morda ne veste, da v sreč budite
Togo mi s svojo krasnoto čarno?

S pustih goljav se lahko je ločiti,
Ko jih pokrili že oblak je temán,
Težko je bele gore zapustiti,
Ko jih obliva naj jasnejši dan.

O! ne tecite tako mi iz oka,
Oj posušite se, grenke solzé!
Palico desna poprimi mi roka,
Z Bogom, oj z Bogom domače gore!

Zadnje pesem zložil je lani o Božiču, ko je šel zadnjič od doma v Gorico. Ker je čutil vedno bolezen v sebi, opraviči se lahko njegove žalost v pesmih. Zložil je še več in tudi še lepših pesmic, a pisatelj teh vrstic jih slučajno nima pri rokah. A zadosti je, da se spozna njegov „glava in srcé“!

upiti proti mogočnim, to je drugo. Tega poguma menda „Corr.“ nima ter se rajše drži močnejše stranke, ki mu je lahko o priliki v pomoč.

„Corriere“, glasilo italijansko omike v Gorici, očita goriškim Slovincem kaj rad, da so prišli v mesto kruha iskat, katerega jemljejo Italijanom izpred ust, ter vsako toliko zahteva, naj se nekateri Slovenci iztirajo čez mestno mejo ter odpošljejo njih občinam. Na to bi pa radi prašali modrega „Corriera“, naj nam pove, zakaj so prišli židi v Gorico? morda zato da sipljejo denar med uboge in da delijo kruh med stradalajoče? Morda že, pa vendar prvi njih namen bil je najbrže ta, da bodo tukaj trgovali in s tem redili se. Če je torej židom to dovoljeno, zakaj bi se ne dovolilo Slovincem? Vemo, da nasproti židovskim, kar-njelskim in portabiančnim doščecem goriški varuhi niso tako strogi. Zakaj je prišel dr. Pajer v mesto, ki je dobil samo k t deželni zastopnik vže nad 30.000 gl. ? morda zato, da podari svojo hišo na Solkanski cesti in državne obligacije v trdni shrambi goriškim ubogim? Zakaj so prišli v Gorico: Perco, Verzegnassi, Marani, Lovisoni, Ballaben, Batič, Maionica, Giordano? morda zato, da bi denar srali med ubogo ljudstvo, in ne zato, da bi denar prejimali. In kdo jim (posebno odvetnikom) najvrč plačuj? Slovencem. Če toje hočete zapoditi koga iz mesta, prejmite najprej te gospode ter tirajte jih čez mestno mejo. Razen „Pro patrie“ bo malokdo po njih žaloval. Če bi mesto pa tudi v resnici kaj dalo revnejšim Slovincem, ali bi bilo to krivično? Od Slovincem dobiva mesto vsa dobiček, od njih dobiva naklado za mestni tlak in 100% nadavka na državno užitino mesa in vina. Torej je popolno pravično, če skrbi ne le za portabiančence, ampak tudi za druge svoje prebivalce.

Sicer pa vemo, da „Corr.“ ni tako strašno hud na vsakega tujca in naselnika, ampak le na one naselnike slovenske, ki hočejo zvesti ostati svojemu narodu. Kadar se nasprotno pokaže kaka družba italijanskih čaravnikov, igralcev in enake baže ljudij, hitro oznanj v svojih predalih, kak čudež je prišel v Gorico, ter vabi može in otroke, naj gredo v „mationette“, naj plačajo malo vstopnino. In ko odide tak „impresario“ (podjetnik) z goriškim denarom in obljubljen doželo, „Corr.“ še potrdi, da je delal dobre „affaire“. Italijanskemu glumaču goni „Corr.“ ljudi v mrežo, da jih skube; slovenskim občanom pa čita, da jemljejo mestnim sinovom kruh iz ust. In to si upa trditi tujec! ki živi od truda tukajšnjega prebivalstva. In to trdi brez najmanje ovire.

Če hodimo Slovenci v mesto, da si pošteno kruh služimo, ali ne hodijo tudi goriški Italijani (!) na deželo, da groše dobijo? Ali hodi dr. Batič na božjo pot vsak teden v Kanal, ali pa zato da spiše stroškovanik (ekspenzar in honorar)? Ko se peljejo po široki lepi cesti gospodje Spongia, Aaron Luzzatto in Jakop Gentili s parom konj, ali gredo morda denar trosit med prebivalstvo po deželi? Ko se napravljajo na dolga pota gospodje Gasser, Resen, Trombetta, Streiaz in drugi, ali gredo morda slovenske kmete učiti hruške peč? In tako se dá dalje govoriti o tem in onem. Naše prepričanje bilo je vedno to, da Goričani so navezani na deželo in deželani na Gorico; da nam je živeti v družbi in v prijaznosti, a ne v prepiru in sovraštvi; da vsakdo dobi delokrog svojim močem in vsakdanji kruh, ako hoče delati; ter da je graje vredno večno hujskanje nekaterih sebičnih neporednežev, katerim je goriška narodnost deaeta briga, ki se je le zato poslužujejo, da trapijo ubogo ljudstvo, ki nevedé podpira njih jako vsakdanje težnje.

Goričanke.

Uže zgorej smo omenili nekatere gospice goriške, katere je proslavljal tržaški „Mattino“ kot nositeljice goriškega italijanstva, a pokazali smo, da v njih žilah se pretaka prav čvrsta slovenska krv. Vendar se ne more tajiti, da bi Gorica ne imela pravih in pristnih Italijank, ki so radi tega v veliki časti in spoštovanji in ki imajo velik upliv v vseh mestnih zadevah in v narodni politiki goriškega mesta. Reči se mora, da njih upliv sega daleč daleč čez zibel in ognjišče, čez domačo hišo in mestne zadeve, da sega celo v državne in cerkvene reči. Nositeljici tega izrednega upliva na razne kroge človeške družbe v Gorici in v Primorji stí častitljivi gospi Karolina pl. Luzzatto in Angelina baronica Ritter. Prva je zvesta hiša svojega rodu, razsvitljena ženska, na vrhuncu sedaj je semitske omike, plodovita in jako nardarjena pisateljica, voditeljica in duševna načelnica italijanskemu gibanju v Gorici, spoštovana in čiščena od sinov Judovega rodu, od italijanskih goriških odličnikov, od načelnikov raznih avtonomnih zastopov, ki hodijo k njej, da se jej poklanjajo, da ji izražajo svoje najgloblje spoštovanje in da jo prašajo za svet. V sili zatekajo se k nji mladi goriški advokati, da jim sestavi kako prošnjo do visoke c. k. vlade in do državnega zbora ali pa kak zagovor, oziroma obtožbo v kaki pravdi radi malih prestopkov tiskovne postave. Karolina pl. Luzzatto je luč, ki razsvetljuje temne glave goriškim kričajem, plašč, pod katerim se skrivajo nekateri razposajenci, eve-

toča roža, okolo katere se zbira nekaj mišjedlakov mestnih fantalinov, da se učijo od nje politične modrosti in delavnosti ter italijanske pravilne in primerne pisave, posebno za politično časninstvo. Plemenita gospa ima z njimi potrpljenje in jih ni še zapodila izpred svojih vrat, dasi dobiva za te lekčije (poučevanja) razumno majhen honorar (plačilo). Njena slava sega čez goriško mesto, njen vodilni upliv čez marsikatero častitljevo plešo.

Skoro enakega, in v nekem pogledu morda še večega upliva je Angelina baronica Ritter, rojena Sartori, Tržačanka, poročena z gospodom Henrikom baronom Ritterjem v Gorici, ki je v sorodu ali svakovščini z rodovino plemenitih Boeckmannov, kateri so dali soprogo vzvišenemu gospodu baronu Pretisu, namestniku Nj. Veličanstva v Trstu in za Primorje. Ta gospa se odlikuje po svoji veliki milosrčnosti in radodarnosti, s katero hoče priklicati blagoslov božji na svojo rodovino. Kjer se začne v Gorici kako dobrodelno podjetje, je ta plemenita gospa gotovo poleg; za zavetišče sv. Jožefa v Št. Roku darovala je mnogo tisočakov in se ni strasila dela, ko jej je bilo ponujeno pokroviteljstvo in vodstvo tega zavoda, temveč je srčno in požrtovalno vzela na se ves trud, ki je združen s takim odgovornosti polnim poslom. Radi plemenitega mišljenja in neomejene radodarnosti zbira se v prostorih baronice Angeline Ritter veliko število odlične goriške gospode, katere vé pripovedovati o dobrotljivosti in prijaznosti visoke gospe. Vsled svoje zveze z visokimi krogi po krvi in svakovščini deli dobrote na vse strani ne le v gotovem denaru, ampak tudi z uplivno besedo, s katero doseže, da se izpolni marsikatera želja, ki bi sicer ostala vedno neizpolnena. Naravno je, da vsled tega je v njeni palači skoro vedno gorka kljuka, za katero prijemajo razni prosilci. Kdor želi za se ali za druge kako podporo, priznanje, imenovanje, dovoljenje, in kakor se imenuje vse te reči v človeškem življenji, upa da pot k baronici Angelini mu ne more škodovati. Pa tudi po denaru, obleki in raznih potrebninah gre veliko iz njene hiše, posebno takim plemičem in meščanskim družinam, ki vsled raznih nezgod imajo trdo stanje za vsakdanji kruh in za tako zunanje postopanje, ki bi se ujemalo z njih stanom. Radi njene razumnosti in molčečnosti zaupala so se ji pogosto opravila, ki se ne morejo tako lahko rešiti pismenim potom med raznimi mesti. Posebno v osebnih in volilnih zadevah veljala je vedno kot orakel, kateri so prašali za navod, svet ali pomoč najvišje glave goriške.

Kdor se je njej priporočil ter poslušal njen glas in izpolnoval njene migljeje, ni se kesal. V volilnih zadevah v mestno starešinstvo goriško dajala je včasih avtentične odgovore ter osmešila marsikoga, ki je mislil, da zna. A največji upliv pridobila si je plemenita gospa 16. sept. t. l., ko je prisostvovala in poveljevala veliko italijansko demonstracijo, katero je bil priredil dr. vitez Pajer v veselje in proslavo goriške „Ginnastiche.“ Tisti dan bila je visoka gospa predmet splošnega občudovanja in strmenja, kajti ni se še videlo, da bi bila zaupna oseba tržaške vlade tako očitno odobraval in podporala goriške italijanske nacionalce, kakor se je godilo tisti dan. Od tistega dné je splošno mnenje, da vitez Pajer si je izvolil posebno politično nalogo, spojiti namreč v Gorici italijanski nacionalizem s potrebami tržaške vlade. V ta namen, zdi se, premenil je livreje, poljubil roko gospej Luzzattovi, nasmehnil se „Ginnastichi“ ter objavil članke, ki naj bi pričali nepremakljivost njegovih načel z onih časov, ko je pesnikaril, navdušen po narodnih idejah, in ko je bil najozji prijatelj tajniku dr. Favettiju. Z druge strani naslonil se je še trdneje na tržaškega svojega zavetnika in na goriško mogočno pokroviteljico, katero je imenoval v svojem listu „Corriera“ mater goriškega mesta. Tako sta bila ob enem dosežena dva namena: baronica Ritter pridobila, si je prej neznanu slavo in še večji upliv od prejšnjega, vitez Pajer pa trdno podlago, na kateri lahko začne svoj novi akt v političnem življenji. S tem, da se je še bolje nego prej približal Karolini Luzzattovi in Angelini Ritterci, pokazal je uže naprej, kako se mu posreči, spojiti v Gorici nasprotno si stranke ter položiti jih kot pripravno žrtev pred noge velikega in vztrajnega mojstra v politiki, ki sadi v naših časih nemško zelje na slovanskih tleh s pomočjo italijanskih nacionalcev.

Velik pomen in velika moč imenovanih plemenitih gospá goriških spozna se iz tega, da največji veleum, ki ga je kedaj Gorica imela v svojem obzidji, dr. vitez Pajer, si ni upal stopiti na volitveno pozorišče v mestu, dokler si ni zagotovil naklonjenosti in pomoči teh najuplivnejših Goričank. Zato pa tudi ni dvomiti, da lahko sede na županski stol goriški, kadar hoče.

Dopisi.

iz Šempasa, 29. oktobra. — Včeraj imela je tukajšnja podružnica sv. Cirila in Metoda svoj letni občni zbor. Ker se je sešlo zadostno število pravih

udov, otvori zborovanje podpredsednik č. gosp. Ivan Kodre, vikar iz Oseka. V svojem nagovoru spominjal se je mnogih zaslug dozdajnjega predsednika g. Janeza Klobovca. Po končanem poročilu tajnikovem in blagajnikovem prične volitev podružničnega načelnikstva. Z večino glasov bili so voljeni v načelnikstvo: prvomestnik g. Ivan Kodre, vikar iz Oseka; njegovim namestnikom pa g. Anton Slokar, kaplan tukajšnji. Tajnikom je voljen g. Jernej Rajar, nadučitelj, in njegovim namestnikom g. Ivan Batič. Blagajnikom je voljen g. Josip Rijavec in namestnikom pa g. Jernej Batič. Na to volil je občni zbor še svojega zastopnika pri občnih glavnih zborih družbe sv. Cirila in Metoda. Od navzočih dobil je večino glasov g. Jernej Rajar, ter je tako voljen zastopnikom za prihodnje leto. Ker ni bilo razven posebnih predlogov, zaključil predsednik zborovanje in razšli smo se, voščoč si eden drugemu lahko noč, a podružnici najboljji uspeh.

V Tolminu, 31. oktobra. — Tudi naša županija hotela je pokazati svojo neomahljivo zvestobo do presvitlega cesarja in svojo hvaležnost za vse, kar je dobila v dolgih letih po dobroti in mišlosti preslavnega svojega vladarja. Zato je ustanovila štipendij letnih 240 gl. za dijake iz naših krajev, ki po končanem šolah v Gorici pojdejo na kako visoko šolo in se bodo učili za zdravnika, odvetnika, uradnika ali za inženirja in zemljemerca. Takega štipendija nimajo še nikjer po naših hribih; Tolmin je prvi v tem oziru.

Bliža se Vernih duš dan in pobožno verno ljudstvo nosi svojim duhovnim pastirjem darove, da bi za njegove ranjke maševali in molili. To mi daje priliko omeniti, da po manjši našega gospoda c. k. okrajnega sodnika je dovolj, ako kdo, ko umrje, zapusti za maše 5 gl. ali k večjemu po 5 od sto. Nekatero stranke, ki so bile klicane pred sodnijo kot priče pri ustnem sporočilu umrlih, morale so slišati z nekako grajo, da so dotičniki preveč zapustili v rečni namen.

Gospod kaplan je šel, gospod kaplan je prišel. Zgubili smo enega, dobili pa drugega. Č. g. Čargo se je bil Tolminu prav dobro privadil. Orglal je v cerkvi, da je bilo veselje slišati. Ljudstvo ga je rado imelo, ker je bil prijazen in dober organist, brez katerega bi bile tolminske orgle molčale, odkar je šel Danilo Fajgelj na Serpenico. Ali previdnost višjih poslala ga je v Stržišče, v strme vrhe, kjer solnce najprej posije in se razlega petje, če kdo poje, daleč okrog. Gospod kaplan imel je tudi svoje napake; občeval je prijazno z ljudmi, ki voljajo za liberalce, in bati se je bilo, da jih spravi v cerkev; ali to se vendar ne spodobi, da bi mlad kaplan ljudi spreobračal; to pristuje bolj zaslužnim možem. Dalja je poučeval narodno petje in je bil priredil celo cesarsko slavnost s slovenskim petjem v čitalnici, kjer se sme le laško in nemško peti. Da tak kaplan ni za Tolmin, je v Trstu in v Tolminu več ko naravno.

iz Brd, 29. oktobra. — Braniti cerkveno imetje proti napadnikom dolžnost je više in niže duhovščine. To dolžnost izpolnjuje vpeljal je Gradenski vikar nekaj tožb radi motenja posestva in radi zanikernosti v plačevanju dolžnih zakupnin. Tožbe so srečno izvršene v prid cerkvam; toda propadli nimajo miru ter so sklenili maščevati se. Zato tekojo od Poncija do Pilata, da bi svoj namen dosegli; zato so tudi raznesli glas, da bo Gradenski prestavljen. Tako naj bo branitelj pravice kaznovan? Kaj pa! Če bo prestavljen, ne bo zavoljo njih, in prestavljali ga ne bodo oni. To pravico ima drugi, ki ne sodi po enostranskem poročilu in se stališča vaše politike, ampak po dostojnosti in vzvišenih nazorih.

Politični razgled.

Ko so deželni zbori svoje delo zvršili, prišlo je težišče notranje politike v državni zbor. Na dnevnem redu prvih sej bile so stvari manjšega pomena. Naše čitatelje more naj bolj zanimati, da sti se obe stranki, desnica in levica, gledé volitve I. in II. podpredsednika zedinili, prvim je voljen po želji grofa Taaffeja levičar Chlumecky, drugim pa Zeithammer, ud češkega kluba. Iz predzadnje seje nam je zabeležiti odgovor ministra Gauč-a na interpelacijo katero je bil stavil v zadnjem zasedanju poslanec Nabergoj glede vpeljave in vzdrževanja slovenske šole v Trstu, in pa interpelacijo posl. Vitezić-a in tovarišev na ministerskega predsednika. Minister Gauč je odgovoril, da ministerstvo ne more siliti tržaškega mesta, da bi vpeljalo in vzdrževalo slovensko šolo, ako stariši slovenskih otrok sami tega ne zahtevajo, da

hoče pa, ako oni to storé, postavno postopati. Posl. Vitezić je interpeloval zaradi izvestja, katero je izdala tržaška policija o uredniku „Naše Sloge“ o priliki njegove pravde, v katerem izvestji policija trdi, da je M. Mandić privrženec škofa Strossmajerja, plačan panslavist in protiaustrijec. Radovedno je vse, kaj odgovori minister in kako bode zagovarjal tržaško vlado. V prihodnji številki priobčimo interpelacijo po celem njenem obsegu.

Na Pruskem so se zadnje dni vršile prvotne volitve v poslaniško zbornico in po njih izidu soditi bodo razne stranke zastopane po dosedanem številu poslancev.

Ruska obitelj je kar po čudežu odšla smrti, ko se je sè svojega potovanja vračala domov. Nekaj vozov onega vlaka, s katerim sta se peljala car in carevna, je skočilo iz tira in se razrušilo; pri tej priliki je usmrčenih 19 in hudo ranjenih več oseb. Listi trde, da nesreča ni bila navadna, ampak da so jo prouzročile hudobne roke. Po vsem Ruskem imajo zahvalnice, da je Bog obvaroval grozovite smrti carsko obitelj.

Srbski kralj Milan je izdal do srbskega naroda proklamacijo, v kateri pravi, da hoče ustavo preustrojiti; v to svrhu je imenoval posebno komisijo 71 mož, katerej hoče sam predsedovati. S tem korakom se hoče kralj nekoliko prikupiti narodu, razdražemu zaradi brezozirnega kraljevega postopanja nasproti kraljici Nataliji, katera ima mogočno stranko v deželi. Ker ta Milanov korak hvalisajo posebno le židovski in madjarski listi, zato mislimo, da je vse le pesek v oči. Prihodnost bode učila, ali smo bili krivi preroki.

Domače in razne vesti.

Imenovanja. Nadporočnik pri 74. bramborskem batalijonu Anton Jacobi imenovan je stotnik druge vrste. Čestitamo gospodu, ki se odlikuje po resnično avstrijskem duhu in po splošni pravcoljubnosti, kskor tudi po svojstvih, ki kinčajo v vsem omikanega moža. — G. Mat. J. P. i. m. o. ž. i. č. Pevmski rojak, avskaltant pri tukajšnji c. k. mestno odrejeni in okrajni sodniji, pojde kot tak h c. k. okrajni sodniji v Cervinjan.

Občina tominska sklenila je ustanoviti v spomin praznovanja 40letnega vladanja Nj. Veličanstva štipendij v letnem znesku 240 gl. za dijake iz občine tominske, kateri žele po dovršeni gimnaziji ali realki študirati zdravništvo, pravo ali pa obiskovati katerokoli tehnično šolo v Avstriji.

Konkurzi. Miha Furlani, znani italijanski rodoljub v Gorici, je bil naznanil konkurz čez svoje premoženje; a ker se je pogodil s svojimi upniki, ki so se zadovoljili z nekimi odstotki (menda 30) svojih tirjatev, zato je c. k. okrajna kot trgovska sodnija v Gorici preklicala ta konkurz. — V večji in težji konkurz prišel je pa Ignac Stern, trgovec s turščico, pivom in špiritom v Gorici. Prikril je precejšnjo množino špirta, od katerega ni plačal davka, in kazen, katero so mu vsled tega naložili (16.000 ali 20.000 gl.). bila je tako velika, da je ni mogel plačati ter da je napovedal konkurz in ubežal. Vsi njegovi dolgovci se cenijo na 80.000 gl., premoženja je pa jako malo. Stern je bil v Dornbergu, Prvačini in drugod močno znana oseba.

Drobne novice. Katoliški shod na Danaji bo od 26. do 29. novembra. Pogoji za udeležitev nahajajo se v večjih katoliških listih in se lahko izvejo tudi pri uredništvu „Soče“. — V cerkvi osrednjega semenišča goriškega bo prihodnjo nedeljo 4. t. m. kot na god cerkvenega patrona sv. Karla po 9. uri peta maša. — God vseh svetnikov in vernih duš dan bila sta krasna dneva; zato je bila cesta proti goriškemu pokopališču oba dni polna ljudstva in pokopališče jako okrašeno z vencji, lučimi, križi in cveticami. — Grob ranjkega Frana Erjavca bil je tudi letos prijetno ozaljšan, začasni križ popravljen in z vencji obložen; a vendar bi želeli, naj bi se dotičnemu odboru posrečilo, da bi se v porazumu sè svakom ranjkega učenjaka konečno odločil za kak spomenik na mestu, ki je bilo uže lani v ta namen kupljeno in plačano. Nadejamo se, da za drugo obletnico Erjavčeve smrti bo spodoben spomenik uže gotov in truplo pešeno. —

V Rifembergu bila je preteklo nedeljo 28. t. m. lepa cesarska slavnost, o kateri nam je došel daljši dopis, ki smo ga morali odložiti za prihodnjo številko, ker je bila današnja uže polna. — Goriška zastavljavnica in žnja združena hranilnica, ustanovljena po grofu Thürmu, izdala je sklep računa za leto 1887. Prihodnjo povemo kaj več o njem. — Dne 31. oktobra bilo je izžrebanih več obligacij zemljiške odveze goriske. Drugi teden prinesemo razkaz izžrebanih obligacij in pouk, kako treba napraviti dotične pobotnice, da se izplača glavnica.

Duhovske zadeve. Č. g. Gregor Štrukelj, vikar na Gorenjem polji, odločen je bil za vikarijat v Plaveh; na njegovo mesto je imel priti č. g. Anton Terpin, vikar v Zapotoku, in Zapotok je imel ostati začasno brez duhovna; ali o pravem času, predno so se dekreti razposlali, se je zvedelo, da v Plaveh, kjer imajo cerkev in so imeli duhovna od leta 1871 naprej, vikarijat ni še sistemiziran (od vlade priznan in potrjen gledé dohodkov), če tudi je ranjki vikar, kakor drugi njihovi tovariši, samostalno poročal, pisal matične knjige ter dopisoval škofiji in cesarskim uradom. Sreča za gospoda Gregorja z Gorenjega polja, da se ni še preselil, ker drugače bi se bil moral vrniti na svoje prejšnje mesto ali pa zgubiti za pokojnino ona leta, ki bi mu jih Bog dal preživeti v Plaveh. Tudi o č. g. Janezu Jugu v Avčah se je nekaj govorilo, da bi znal priti v Plave; a zdaj ostane seveda kakor pribit na svojem mestu. Pri tej priliki naznanjamo svojim čitateljem, da naša poročila o duhovskih premembah niso uradna, ker iz škofije ne dobivamo o tem nikakih izvestij, ter poročamo le to kar izvemo na ulici. Pogosto so premembe prej znane na deželi ko našemu uredništvu; zato prosimo rojake na deželi, naj nam blagovoljno naznanjajo, kar izvejo v tem oziru, ker take novice zanimajo duhovstvo in ljudstvo. Naj se ne bojijo, da radi občevanja z nami dobijo garje; panslavisti smo pa že tako vsi nekaterim ljudem, ki nas hočejo po sili imeti za take. Neka bude!

V Korminu zgodil se je v noči od 17. do 18. oktobra velik božji rop. Neznani tatovi odnesli so dragoven kinč Matere božje v cerkvi sv. Dominika (dei fiatti). Zapisnik uxradsnih rečij našteva veliko število uhanov, prstanov, zapank, ur in drugega lepotičja. Ko se je zvedelo to po Korminu in drugih vaseh, donašali so verniki novih darov v takem številu, da jih je bilo več nego prej. Celo iz Gorice pošiljale so bogoljubne ženske svoje daci. Preteklo nedeljo priredili so slovesno procesijo s podobo Matere božje, da bi Boga zadostili za bogoskrunsko dejanje. Tamošnji pred. g. dekan povabil je Njegovo vzvišenost gospoda kneza in nadškofa Alojzija samega, da je vodil procesijo. Ali kako so se začudili zunanji verniki, da po glavnih ulicah, po katerih se je peljal višji pastir, so bila prilepljena kričeča vabila na ples, ki se je prirejal tisti dan v Korminu. Trebalo je prigovarjanja, da niso začeli plesati aže med sv. opravilom. Prepričani smo, da pred. g. knezoškof bi se bil še iz Kormina vrnil nazaj, ako bi bil o pravem času zvedel to veliko nedostojnost ali pa zapazil omenjena vabila. Tako se še vedno potrjuje, da kjer ima Bog svojo cerkev, ima peklenšček svoj žagrad zraven.

Kobaridska narodna čitalnica bo imela 8. novembra t. l. ob dveh popoldne svoj redni občni zbor. Na dnevnem redu bode volitev novega odbora, dalje predsednikovo, tajnikovo in blagajnikovo poročilo ter razni nasveti. K obilni udeležbi vabi Odbor.

„Il Diritto croato“ (hrvaško pravo) imenne je se izvrsten list, ki od 1. okt. t. l. naprej izbaja v Pulji. Priporočamo ga onim Slovincem, ki se hoté učiti italijanskemu jeziku, kajti njegova beseda presega po čistoti, lahkoti, različnosti in pravilnosti vsakateri italijanski list v Primorju. To je umljivo, ker listu je urednik dalmatinski Hrvat; a znano je, da Dalmatinci govorijo enako krasno hrvaški in italijanski jezik. Prvi poznavatelj italijanskega jezika, katerega časti vsa Italija, je dalmatinski Hrvat Miklavž Tomazič, v Italiji znan kot Nikolo Tomasso, ki je skladal v svoji mladosti hrvaške pesni. „Il Diritto croato“ pa ni samo radi lepega jezika vreden priporočanja, ampak še bolj radi svoje vsebine. Njegova pisava je vzneseha, ognjevita, prepričalna in navduševalna, kakeršna je posebno v naših lenih, zaspanih in obupanih časih prav potrebna. Na malem prostoru (izhaja enkrat na teden) prinaša veliko tvarino ter seznanja čitatelja z zgodovino in politiko hrvaško, sè slovstvom vseh slovanskih rodov, z zadevami naše avstrijske domovine in posebe z narodnimi razmerami v tužni Istri, ki se je začela vzbujati in na svoje noge stopati po svoji moči brez najmanje tuje pomoči, celo proti vsem naporom sovražnih sil, ki zavidno gledajo, kako se istrski Slovan rešuje spon in voz, v katere je bil uklenjen dolga stoletja. Vse to napore in boje opisuje omenjeni list z živo besedo, da se zdi, kakor bi se vse vršilo pred očmi in da vsakdo, ki ima še kaj ču-a pravice in pravnoti, začne ljubiti trpeče brate, če tudi ni sicer nikoli mislil na nje. Jako podučni list stane za vse leto 5 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 80 kr. V prvi številki prinesel je pre-

vod iz Gregorčičevih poezij ter obeta, da bo pripadal tudi iz drugih slovenskih in slovanskih pisateljev. Da je list kaj vreden, spozna se iz tega, da nam sovražni listi so ga sprejeli kaj neprijazno. Ali to mu ni v škodo, temveč v priporočilo.

Umirovljeno vojaštvo. Po izkazih vojnega ministerstva je pri nas umirovljenih: 28 feldcejmajstrov, 17 podmaršalov, 142 generalnih majorjev, 556 polkovnikov, 457 podpolkovnikov, 1478 majorjev, 3829 stotnikov in ritmajstrov, 906 nadporočnikov, 561 poročnikov, 144 avditorjev, 669 vojaških zdravnikov, 157 računovodij, 50 vojaških duhovnikov in 1100 vojaških uradnikov. Vsem tem plačuje se na leto 11.846.000 gl. mirovine. Poleg teh je pa tudi pri mornarici lepo število penzionistov, ki vlečejo vsi skupaj 501.300 gl. na leto. Invalidov je okoli 40.000, ki posamič sicer ne vlečejo mnogo, a vsled svoje množine potrebujejo tudi več sto tisoč goldinarjev.

Zahvala.

V imenu vseh sorodnikov in zlahte se podpisani s tem prav srčno zahvaljuje vsem onim, kateri so našemu nepozabnemu strijcu gosp.

Anton Kovačiču

dne 27. oktobra t. l. skazali poslednjo čast, spremljajoč ga k zadnjemu počitku. Posebno pa se zahvaljujem prečastiti duhovščini, gosp. uradnikom; „Bralnemu društvu“ ter pevskemu in bralnemu društvu „Lira“ za podarjena krasna venca; poslednjemu pa tudi za prelepe nagrobnice.

JOSIP KOVAČIČ, stričnik.

Javna zahvala.

V imenu svojem in sorodnikov se najtopleje zahvaljujem vsem, ki so blagovolili danes spremiti k večnemu počitku zemeljske ostanke našega nepozabljivega strijca — dolgoletnega župana kanalskega — gospoda

Petra Ivancič-a,

posebno g. vitezu Fr. Malnič-u, sedanjemu županu, uradnikom in drugim odličnim gospodom, prijateljem in znancem.

V Desklah, 1. novembra 1888.

ANTON IVANČIČ.

ZAHVALA.

Smelo rečem, da „kar sem sejal, to žanjem.“ Geslo: „Vsi za enega, eden za vse,“ gojil sem vedno. Naj bi to geslo vsi naši rojaki pospeševali z vsemi svojimi močmi, prišli bi kmalu za nas vse boljše časi. — Bog blagoslovi vse, ki to vzvišeno in blagodejno idejo goje; presrečna zahvala pa onim, ki v tem smislu podpirajo moje težavno početje; najprej srčnejša zahvala pa odboru „Tolminkskega učiteljskega društva,“ ki se je v poslednjem listu „Soče“ tako iskreno izrazil za me.

V Gorici, 30. oktobra 1889.

G. Likar, trgovec.

Časopisi, ki so ponatisnili dotično izjavo „Tolminkskega učiteljskega društva,“ naj izvolé ponatisniti tudi to zahvalo in poslati mi račun.

ODPRL SEM

v sredo 31. oktobra v Gorici, Via Giardino št. 14 nov.

DREHERJEV RESTAVRANT

ter zagotavljam, da bo moja največja skrb popolnoma zadovoljiti slavno občinstvo z izvrstnim marčnim pivom iz Schwechata, z izvrstnimi vini in s prav dobro kuhinjo.

Preudani Jurij Hengl, gostilničar.

!! VSI GOSPODARSKI STROJI !!

posebno za ta letni čas.

REZALNICE

najnovejših sestav.

Izdeluje jih v 30 raznih številkah, jamči za izborno delo ter prodaja najceneje in pod najboljšimi pogoji

IG. HELLER, Dunaj, II. Praterstrasse, 78.

Obširni cejki po želji brezplačno in poštnine prosti.

Na vsako prašanje se drago volje odgovori.

Jamči za najbolje blago in za najvišjo delavnost.

Posred. valci se sprejmajo in dobro plačajo; pošteni agenti se iščejo.

Anton Potatzky

V GORICI

v sredi Raštelja h. št. 7

priporoča prekupčevalcem za šolski čas

računske tablice, klinčke, svinčnike, porsa in porsna držala, brisno gumilastiko in črnilo poleg družih pisnih potrebščin po najnižjih cenah na debelo.

Prav dobro oskrbljena zaloga krojaških in čevljarških potrebščin ter priprav za kajenje in potovanje. Potni kovčegi in šolske torbe, papir za cigarete, plotenina in zimska obutev, perilo iz celuloida (lesenega debelega papirja), strune in otroške igrače.

Posebne vrste:

detelje, trave
in sočivnih semen.

ILUSTROVAN

Narodni Koledar

za leto 1889.

Uredil, izdal in založil DRAGOTIN HRIBAR.

Dobiva se v „Narodni Tiskarni“ in v bukvarni J. Giontinja v Ljubljani. — Cena 40 kr., po pošti 45 kr.

Vsebina: Popolen kalendar, koledar, kateremu so pridružena tudi slovanska imena, in cerkveni koledar. Nadalje: Genealogija cesarske hiše. Sedanji vladarji evropski. Splošne določbe c. kr. pošte. Brzojavni cenik. Lestvica za pristojbine kolekov. Sejmi na Kranjskem. — Zabavni del: Štiridesetletnica vladanja cesarja Frana Josipa I. Naši zaslužni možje. Božja pota Slovencev. Na sveti večer. Smešnice. — Naznanila.

MARIJACELJSKE KAPLJICE

so izvrstno zdravilo za vse želodčne bolezni; neprosegljivo zdravilo so ob slabi slasti do jedi, slabem vdihu, napenjanji, kislem zadržovanji, zvišanji po trebuhu, prehlajenji želodca, zgagi, nabiranji skamenelca, za odpravo preobilne žleme, bledice, gnjusi in riganja, glavobola od želodca, želodčevega krča, je proti otrjenju in zagati, preobjedi in prenapitji, glistam, boleznim na vranici, jetrah in zlati žili.

Cena male steklenice z naznanilom vporabe je 40, večje pa 70 kr. Osrednja razpošiljavnica je v Kromerizah.

Marijacelejske kapljice niso skrivno zdravilo. Njih sostanski deli so naznanjeni na listku o njih vporabi.

Prave Marijacelejske kapljice se dobo skorej v vsih lekarnah v ovitku z rdečo znamko zgornje podobe zalepljenem.

V Gorici jih imajo lekarni Gironcoli, Cristofolletti, Kürner in Pontoni; v Sežani pa Philip Ritschel.

ZELODCEVA ESENCA

lekarja Piccoli-ja
v Ljubljani

ni nikakor sredstvo, ki skoraj raztrga črevesa in sili naravno njih delovanje! Marveč ta esenca je polajševalna pa vendar gotova, uspešna pomoč, ki le podpira naša notranja telesna delovanja in tedaj ne škodi črevesom nikdar, če bi se še toliko časa zavzivala. Ona ozdravlja vse obolenosti želodčne in telesne, vranične in jetrne bolezni, kaker po ebno zlato žilo, vsako telesno zaprtje, vodenico, dolgotrajajočo drisko vsled pokvarjenih čreves, in je povrh najuspešnejše sredstvo zoper gliste pri otrocih. — Izdelovatelj jo pošilja v zabojčkih po 12 steklenic za 1 gl., 36 kr., poštno stroške trpé p. t. naročniki.

Ilustrovan

NARODNI KOLEDAR

za navadno leto 1889

dobi se v knjigarni in v prodajalnici papirja

Coppag & Skert

v Gorici

na Travniku šte. 14. — v Semeniških ulicah št. 12.

Kdor se hoče oblačiti dobro, lično in ceno, obrne naj se na glasovito tvrdko:

Ignacij Steiner

v Gorici,

Gospoke ulice št. 5,

kjer se nahaja vedno velika zaloga možkih, deških in otroških oblek, ženskih in dekliških jop, nepremočnih plaščev, ogrinjalk, triko, stanov in spodnjih kril.

Bogata izbira domačih in tujih rob; poleg najboljših delavne moči, da more tvrdka vsakterega, kolikor mogoče, zadovoljiti. Posnetek iz senika:

zimske hlače od	3 gl. naprej,
zimski obleka od	10 gl. "
povrtna suknja od	10 gl. "
deška obleka od	7 gl. "
otročka " " "	3 gl. 50 kr.

Vedno na razpolago angleške in francoske posebne mode za gospode in gospe.

Ustanovljeno 1. 1887 **Matija Gerber** Ustanovljeno 1. 1887

(J. C. GERBER) v Ljubljani

priporoča

svojo bogato in raznovrstno zalogo slovenskih molitvenih knjig,

po jako nizkih cenah in različni vezanji, na primer v papirju, v pol usnji pozlačene, popolnoma v usnji z zlato obrezo, v rujavem usnji okovane, dalje vezane v slonovi kosti, v ponarejenem kristalu, v žamet in plišu, s pozlačenimi vozli in s podobo v sredi. Izdeluje pa jih tudi, kakorkoli zahtevajo častiti naročniki.

Kdor vzame večje število knjižic, dovolim mu primerno znižanje cene (rabat).

Častite naročnike prosim, naj se kar naravnost na me obračajo.

Čenik pošljem na zahtevanje brezplačno in franko.

Dalje opozarjam svoje p. n. naročnike in kupovalce, da se že nekoliko časa predajajo in širijo med ljudstvom slovenski molitveniki, ki niso na Kranjskem prišli na svitlo, katerih ni spisal kak gospod duhovnik in ki tudi nimajo knezoškoškega potrjenja. Na teh knjigah se dalje nahajajo tudi taki napisi, kakor jih imajo knjige, ki so v moji zalogi in še celo trije različni napisi, med tem ko je vsebina pri vseh knjigah enaka.

♦ Dohivajo se po vseh knjigarnah. ♦